

Het Mulier Instituut onderzoekt

Sportverenigingen en accommodaties samen een sterk team

DOOR JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

Bij het organiseren van sportactiviteiten door sportverenigingen wordt al snel gedacht aan de beschikbaarheid van vrijwilligers en voldoende deelnemers. Maar zonder sportaccommodatie is het beoefenen van veel sporten onmogelijk. Daarmee zijn accommodaties en vooral de beschikbaarheid, capaciteit en kwaliteit van wezenlijk belang voor de sportverenigingen. Accommodaties bepalen mede de organisatiekracht van verenigingen. Zijn verenigingen in staat hun sportaanbod voor hun leden en toekomstige leden te organiseren?

In deze bijdrage, waarin we een thema uit het sportverenigingsleven in Nederland belichten, gaan we dieper in op de vraag hoe het is gesteld met de accommodaties waar de Nederlandse sportverenigingen gebruik van maken. De cijfers komen uit het MI Verenigingspanel, waarin alle typen sportverenigingen evenredig zijn vertegenwoordigd, zodat een representatief beeld van de Nederlandse sportvereniging ontstaat.

Organisatiekracht

In de peiling bij het MI Verenigingspanel in het voorjaar van 2016 zijn vragen gesteld waarmee de organisatiekracht van een vereniging kan worden vastgesteld. De organisatiekracht van een vereniging wordt bepaald door de scores van de vereniging op een vijftal criteria: leden, kader, accommodatie, financiën en beleid. Bijna drie kwart van de sportverenigingen scoort voldoende tot goed op accommodaties (figuur 1).

Maar dit loopt nogal uiteen voor de verenigingen die beschikken over een eigen accommodatie en de verenigingen zonder eigen accommodatie. De verenigingen zonder eigen accommodatie scoren lager dan de verenigingen met een eigen accommodatie. Dat ligt voor de hand, want bij de organisatiekracht van verenigingen met betrekking tot accommodatie wordt gekeken naar de beschikbaarheid van de accommodatie op de korte en langere termijn, het naar wens verlopen van beheer, onderhoud en exploitatie en de kwaliteit. Dit zijn zaken die verenigingen met een eigen accommodatie zelf kunnen regelen. Verenigingen zonder eigen accommodatie zijn afhankelijk van een verhuurder en andere huurders van de accommodatie. Ongeveer de helft van de verenigingen beschikt over een eigen accommodatie. Onder hen zijn vooral grote buitensportverenigingen.

Beschikbaarheid

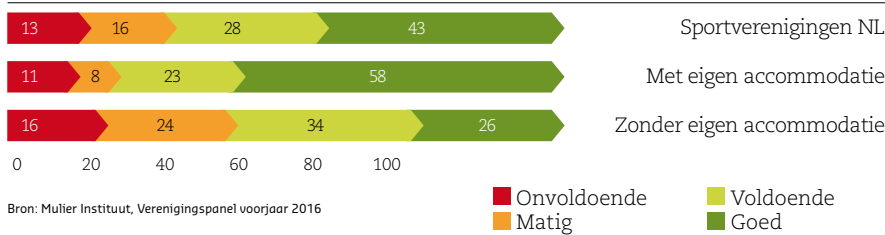
Het belangrijkste verschil tussen verenigingen met en zonder accommodatie is de beschikbaarheid van de accommodatie. Bestuurders van verenigingen met een eigen accommodatie geven vaker aan dat ze nog jaren vooruit kunnen in/op de accommodatie en dat ze kunnen beschikken over de accommodatie conform hun behoefte (figuur 2). Ook over zaken als beheer/onderhoud en exploitatie zijn accommodatiebezitters iets meer tevreden. Over de staat van de accommodatie bestaat geen verschil van mening.

Knelpunten en mogelijkheden

Het beschikken over een eigen accommodatie vraagt vaak een grotere inzet van een verenigingsorganisatie dan het alleen huren van een accommodatie. Zij hebben zorg voor onderhoud en exploitatie, maar hebben ook te maken met wet- en regelgeving rondom een eigen accommodatie (vaak met een kantine). Dit vraagt niet alleen meer inzet, maar ook bepaalde expertise van vrijwilligers. Verenigingen met een eigen accommodatie ervaren meer knelpunten op het gebied van kader. Zij hebben meer vacatures voor vrijwilligers en er is vaker een tekort aan geschikte vrijwilligers. Aan de andere kant biedt een eigen accommodatie voor een vereniging ook mogelijkheden. De vereniging kan het gebruik naar eigen behoefte indelen, beschikt altijd over een eigen ruimte, en heeft daarmee ook meer mogelijkheden om een breder scala aan (sport)activiteiten te ontwikkelen en aan te bieden. Verenigingen met een eigen accommodatie worden dan ook vaker betrokken of gestimuleerd om een bredere maatschappelijke rol te vervullen in de gemeente of buurt waarin zij actief zijn.

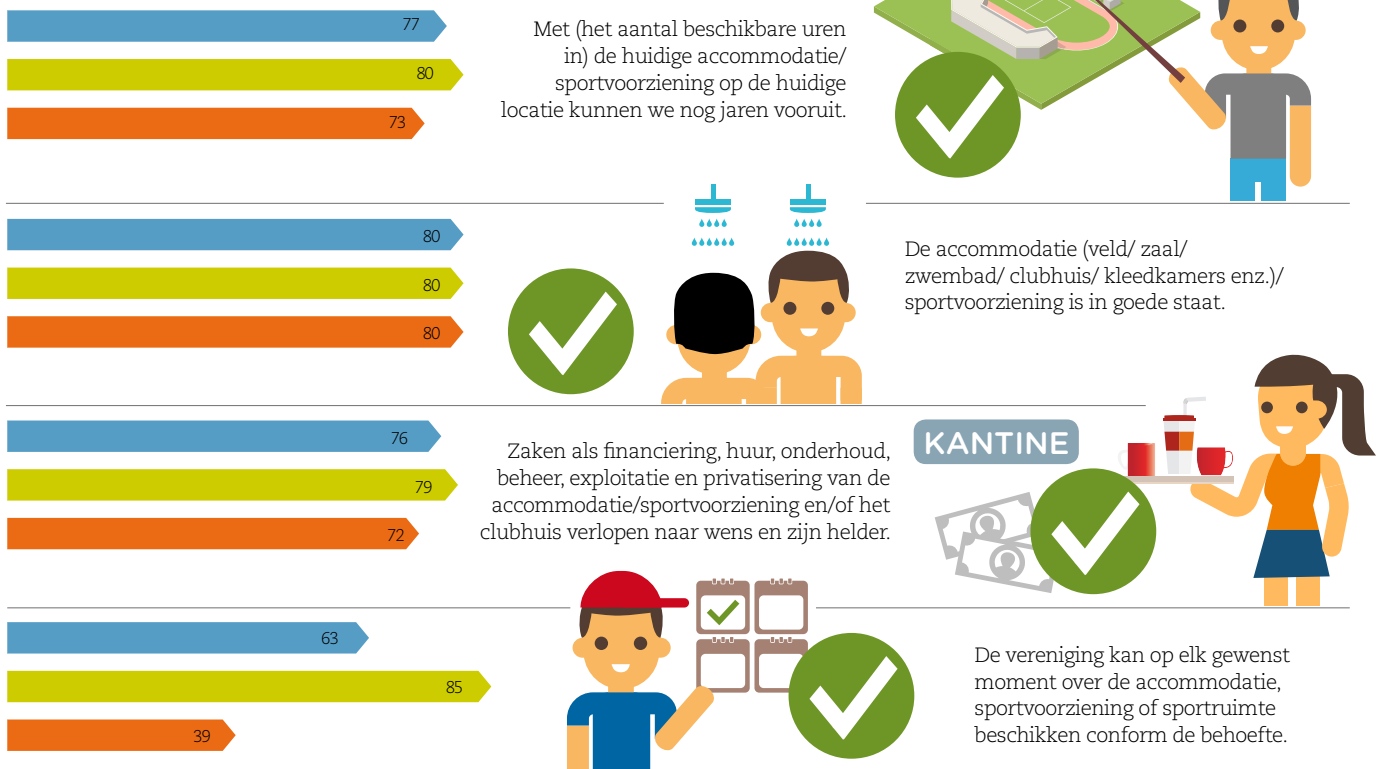
figuur 1

Organisatiekracht verenigingen ten aanzien van sportaccommodaties (% verenigingen)

figuur 2

Beschikbaarheid, kwaliteit en exploitatie accommodaties (% verenigingen eens)

■ Sportverenigingen NL ■ Met eigen accommodatie ■ Zonder eigen accommodatie